

Comunitat Autònoma / Departament / Estat	CATALUNYA
Municipi	VIC
Edifici	Catedral de Sant Pere
Direcció	Carrer del Cloquer, 5 08500
Coordenadess	41.92829004843575 2.2551427033467344

El campanar de la Catedral de Vic és un magnífic edifici romànic, que fou adequat, durant segles, al doble ús tant acústic com simbòlic. Es tractava d'un edifici, dispostat de manera que elevava les campanes, per què sonessin més, al temps que mostrava des de lluny la ubicació del temple.

SARTHOU esmenta dos vegades el campanar en el seu treball, descrivint-lo com romànic, i un dels pocs restes de la primera catedral:

Nada queda ya del primitivo templo prelaical de Ansona (siglos VI y VII de nuestra era cristiana), ni de la catedral del siglo IX, ni casi apenas de la consagrada en 1038 por el arzobispo Wifredo de Narbona, a ruegos del obispo Oliva, si exceptuamos una torre-campanario de seis cuerpos superpuestos en cuadrada base y arquerías ciegas en los inferiores y vanos en la sala superior, cobijada la terraza con tejado añadido con posterioridad. ... Dominando el monumento (templo y claustro catedralicios) perdura siglo tras siglo el campanario de la catedral románica, como olvido de la piqueta demolidora, recordándonos su siglo XII. Las ventanas cegadas de los cuerpos inferiores son refuerzos hechos a fines del XIV. El reloj conserva parte de los montantes góticos de 1483...

També descriu la torre ALCOLEA, destacant el seu alt valor monumental:

CATEDRAL DE VICH (Barcelona).- El campanario de la catedral de Vich es, con la cripta, el único elemento que subsiste del templo románico construido durante el episcopado de Oliba (1018-1046) y sustituido en el siglo XVIII por el actual edificio. Con planta cuadrangular desde sus cimientos, se levanta hasta una altura de 46 metros, distribuida en seis pisos separados por fajas de arcuaciones ciegas y dentículos de sierra, en los cuales se abren las series de ventanales, geminados o triples y separados por robustas columnas de capiteles mensuliformes. Es el campanario más monumental en el grupo de los románicos que presentan una sola serie de ventanas en sus fachadas.

Les campanes estan disposades en les tres plantes superiors, que corresponen a la sala de campanes, la sala de la campana del rellotge i finalment la teulada, on es troba la campana dels quarts.

Les diverses actuacions arquitectòniques recents, que buscaren la consolidació de l'edifici, no tinguéren en compte les necessitats acústiques del campanar, ni les tècniques de les campanes. Les dues campanes majors conserven tant els jous de fusta com els capçals de pedra, i fins i tot una d'elles conserva tant el braç de ferro com el topall per deixar la campana "a seure", és a dir boca cap a dalt. Altres jous de fusta, de les campanes menors, es troben desmuntats per la sala.

Altitud: 480 metres.

Església neoclàssica aixecada entre el 1781 i el 1803. Consta de tres naus de tres grans trams, un d'ells és un incipient transsepte amb una cúpula sobre petxines al creuer recoberta per un cimbori quadrat amb tres òculs a cada cara i alts pinacles als angles i al cim; té un presbiteri semicircular i un absis poligonal de set costats oberts amb òculs i finestretes altes a cada costat que tanca una àmplia girola situada darrera el presbiteri; darrera el portal central d'entrada, sense cancell, hi ha una reixa ferrada; les voltes estan formades per cúpules bufades, tant en la nau central com en les laterals; estan separades per robustos pilars quadrats.

A migdia es troben dos claustres sobreposats lleugerament rombals, el primer romànic

Descripció

<p>Campanes</p>	<p>El campanar de la Catedral de Vic conserva diverses campanes històriques, encara que hi han també algunes posteriors a la guerra civil.</p> <p>Per una banda es conserven les quatre del rellotge: les dues grans, de les hores i dels quarts, que es van quedar en la torre, així com les dues petites de l'interior del temple, que van ser pujades amb les altres. Si les majors són dels segles XIX i XVIII, les petites, anepígrafes, semblen de factura gòtica, i podien ser fàcilment dels segles XV o XVI.</p> <p>De les altres campanes, sols una és interessant i antiga: una campaneta gòtica, amb els escuts de Vic i un altre que no sabem reconèixer, i amb la data de 1532.</p> <p>Hi ha dos grups de dos campanes, fets en la postguerra, de dos autors diferents, d'escassa qualitat i de sonoritat dubtosa. Un altra campana, d'autor desconegut, i dels primers anys 50, completa un conjunt, que ha sigut desprovist dels accessoris tradicionals, de manera que les campanes ja no poden tocar a la catalana.</p> <p>De les quatre campanes dels anys quaranta, les dues majors tenen sengles poesies populars en espanyol, d'escàs interès i semblants a les de les dues grans de Solsona, ja que foren foses pel mateix autor. Les altres dues mitjanes, encara de menor valua, tenen unes complexes epigrafies llatines, amb els noms en català, referides a l'anterior destrucció per obra de marxistes.</p>
<p>Tocs actuals de campanes</p>	<p>Sembla que en algun moment cap als anys 1995 es va recuperar parcialment el toc manual d'algunes de les campanes litúrgiques, exclusivament amb cordes lligades als batalls, a les quals es va afegir de manera impròpia la campana de les hores del rellotge, tocades les majors amb sengles pedals i les altres amb cordes unides a les mans. És possible que la campana gòtica, la més valuosa del conjunt, no formès part del toc, i tampoc les dues petites del rellotge, possiblement també medievals. No obstant sembla que fa uns quants anys que les campanes són tocades exclusivament de manera automàtica.</p> <p>Abans de 1989 es van mecanitzar les campanes, probablement en el moment de substituir els jous de fusta per bigues de ferro, dotant exclusivament amb electromall la campana de les hores, les dues majors i la gòtica, ubicades en diversos espais del campanar.</p> <p>Pel desgast de la campana, la gòtica és la més utilitzada.</p>
<p>Conservació, manteniment</p>	<p>En 2004 les campanes es troben en un estat major d'abandonament, si cap, amb les mateixes limitacions indicades. Una de les campanes majors, així com la gòtica, no tenen batall, i sols tenen electromall les dues grans, la del rellotge i la gòtica, mentre que la de dels hores conserva igualment el seu mall extern per gravetat, així com la dels quarts.</p> <p>Tot el conjunt de l'edifici es troba en un estat avançat de degradació, degut a la interrupció d'unes obres de restauració que varen substituir espais interiors, què en alguns casos no foren reemplaçats (com part del sòl de la sala del rellotge, al qual cal accedir passant per unes perilloses i mal conservades bigues de fusta)</p>
<p>Protecció</p>	<p>Bé Cultural d'Interès Nacional 237-MH-ZA Codi: (R.I.) - 51 - 0000432 - 00000 Registre: (R.I.) REGISTRE BIC IMMOBLES: Codi definitiu Categoria: 51 Monument Nom: Catedral de Sant Pere Apòstol Comunitat Autònoma: Catalunya Província: Barcelona Municipi: Vic Data de Declaració: 03-06-1931 Butlletí de la Declaració: 04-06-1931 Tramitació: INCLÒS/DECLARAT Font: Ministerio de Cultura (2005)</p>

Proposem una intervenció global molt ambiciosa, basada en tres aspectes complementaris: la recuperació del rellotge, de la acústica de la sala de campanes i del conjunt de campanes litúrgiques.

Campanes del rellotge

- Pel que fa al primer aspecte, no estem segurs que la intervenció realitzada al rellotge sigui respectuosa amb els mecanismes originals; no obstant deixem l'anàlisi per a una posterior inspecció. Respecte a les campanes cal regular els malls externs de les dues majors, ubicades respectivament en la teulada i en la sala superior. No obstant, la substitució de la biga de fusta de la qual penjava la campana de les hores suposa la modificació sonora del toc, degut al contacte metàl·lic entre campana i estructura de la coberta. Seria molt convenient la inclusió de la campana en l'estructura que proposem en el següent apartat.
- Les dues campanes petites del rellotge són, probablement, les més antigues del campanar, i han de ser restaurades, conservant en allò que sigui possible la biga de fusta i els malls externs de què disposen. Aquestes campanes haurien de ser reubicades de nou en el temple, per tocar, com han fet en els últims segles, el pas del temps. Una ubicació alternativa, i que no recomanem, seria la ubicació del conjunt de campanes, biga i malls en el museu diocesà. De cap manera han de seguir en el campanar, entre les altres campanes grans.

Acústica de la sala de campanes

- La introducció d'un sòl en la sala de campanes, així com la mutilació de les històriques bigues, fan impensable la reutilització d'aquest conjunt com un element acústic que formi part del campanar com instrument musical.
- L'única alternativa que sembla viable és la construcció d'una estructura de fusta en la sala de la campana del rellotge, que permeti recuperar la sonoritat de la sala en conjunt, de les campanes en particular i dels tocs catalans en concret.
- Aquesta estructura ha de comptar amb una ubicació central i fixa, de la campana de les hores, que haurà de ser ubicada el més alt possible, i que no haurà de participar, de cap manera, en els tocs de les altres campanes.
- L'estructura de fusta haurà de ser el suficientment alta per permetre que les sis campanes, amb els seus jous de fusta i pedra corresponents, pugin ser brandades o dutes a seure, especialment les dues majors. No és de descartar que, tant per motius acústics com per aprofitar millor l'espai, les quatre campanes petites puguin estar ubicades una mica més altes que les dues majors.
- L'estructura haurà de ser independent del campanar i reposar només en la part baixa, per esmorteir les vibracions transmises per les campanes en moviment
- L'estructura haurà de ser accessible, tant per permetre la conservació de les sis campanes com per pujar, sense el perill actual, a la campana dels quarts.
- La sala de campanes ha de quedar aïllada de la possible entrada d'aus, mitjançant una sèrie de reixetes d'acer inoxidable, semblants a les utilitzades en la Catedral de Tarragona i altres temples.

Propostes

Les campanes noves

- L'única campana que es salva del conjunt, tant per la seva sonoritat com per la seva història, és la campana gòtica.

Autors de la documentació	IGLESIAS CONTRERAS, David
Data	08-07-2023

Campanes actuals

Localització	Campana	Fonedor	Any fosa	Diàmetre (en cm)	Pes
sala de campanes	Campana petita de les hores (2)		1450ca	19	4
sala de campanes	Campana petita dels quarts (1)		1550ca	20	5
sala de campanes	Escolàstica (3)	USICH, FONERIA DE FRANCISCO	1944	50	72
sala de campanes	Santa Maria (2)	FEXES, JOAN	1532	52	81
sala de campanes	Anna (5)	PEREA, VIUDA DE ÀNGEL	1942	70	199
sala de campanes	Miquela i Maria de la Mercè (4)	PEREA, VIUDA DE ÀNGEL	1942	77	264
sala de campanes	Sagrat Cor de Jesús (5)	ERICE, VIDAL	1941	109	750
sala de campanes	Santa Bàrbara (8)	ERICE, VIDAL	1941	124	1104
sala superior de campanes	Santa Maria, Sant Bernat Calvó i Santa Bàrbara; Campana de les hores (B)	VENTULÀ, DAMIÀ	1803	137	1489
terrassa	Campana dels quarts (A)	COROMINA, MIQUEL (OLOT)	1724	67	174

Relotges

Relotge mecànic (1)	Desaparegut En marxa
-------------------------------------	----------------------

Data de construcció	
Descripció	El rellotge té un enginyós mecanisme electromecànic de CAROD de Barcelona per gestionar tant el moviment com la sincronització, de manera que és el conjunt original l'encarregat de tocar quarts i hores.

Información completa: [Catedral de Sant Pere - VIC \(CATALUNYA\)](#)